

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fjerde Beretning

om

Odense Stealskole.

Odense 1852.

Trykt i Joh. Milos Officin.

Udgivelsen af denne Beretning er ved uventede Forhindringer, og meget imod vort Ønske, bleven forsinket næsten en heel Maaned, hvorved dog ikke er skeet nogen Forandring i de tabellariske Oversigter og statistiske Meddelelser, som alle ere afsluttede til det nye Skoleaars Begyndelse.

Cøbenhavn Real-skole den 26 Mai 1852.

Jensen. Vassén. Sørensen.

Nort efterat vor sidste Beretning om Skolen var udfkommen, indtraadte den for vort Fædreland tunge Prøvetid, der viste sine Virkninger i alle Retninger, og som heller ikke blev uden Indflydelse paa Realskolens Vilkaar og Virksomhed.

Da vi i Februar 1847, ved et andet Instituts Dphør (cfr. 3die Beretning S. 5), modtog 30 af dets Elever, blev Realskolens Klasseantal udvidet til 9 og Lærerkraften forøget i Forhold dertil. Det var at forudsæe, at dette store Eleverantal kun vilde blive midlertidigt, da en Deel af det ophorte Instituts Elever vare nær ved Konfirmationsalderen, og Skolegangen for disse, paa 1 nær, ophørte ved Konfirmationen; den Afgang, som fandt Sted i Slutningen af Aaret 1847 og i Begyndelsen af 1848, var derfor ingenlunde uventet; men anderledes forholdt det sig med Frefrensens pludselige Valen fra Midten af 1848 og i de paafølgende Krigsaar, der indtraf saa uformodet og var saa betydelig, at de i hoi Grad formindskede Indtægter, ved Siden af de store Byrder, som paalagdes Skolegaarden, gjorde det yderst besværligt at opretholde Skolen, især da vægtige Grunde talte for hverken at indskrænke Lærerkraften eller Klasseantallet, med Undtagelse af 7de Klasse, der ophørte i Foraaret 1848, da dens 4 Elever afgik til deres forskjellige Bestemmelser.

Dg først da det omsider gik saavidt, at endog ukonfirmerede Elever forlode Skolen, for i forskjellige Retninger at erstatte de unge Mennesker, som bleve udfkrevne til Krigs-

tjeneste, saae vi os nødsagede til at lade Middelfskolen op-
 høre, da Landboerne, til hvis Børn der ved dens Oprettelse
 og Indretning var taget særligt Hensyn, næsten aldeles op-
 hørte at benytte den. — Overhovedet anmeldtes under Kri-
 gen saa saa Elever fra Landet og de andre Kjøbstæder, at
 deres Antal for de 4 Aar 1848—51 kun var 7 flere end i
 1847 alene; og at Tidsomstændighederne i det Væsentlige
 vare Marsag dertil, tør man vel slutte af at allerede 9
 udenbyes Elever ere optagne i Aaret 1852.*)

Under Skolens vanskelige Stilling i Krigsaarene følte
 vi haardt Savnet af den Understøttelse, som Kong Christian
 den 8de, paa hans Majestæt vor nuværende Konges varme
 Anbefaling, allernaadigst havde tilfagt Skolen, naar hele
 det høiere Underviisningsvæsen blev omordnet, og vi bestemte
 os derfor til at indgaac til Underviisningsministeriet med et
 fornyet Andragende i denne Retning, hvorpaa under 15de
 Mai 1851 gunstigt meddeeltos os det Svar, at Ministeriet
 var villigt til i sit Udkast til Finantsloven for Finantsaaret
 1852 at optage et Forslag om, at der fra Sorø Akademi
 maatte udredes et 3aarigt Tilskud til Odense Realskole af
 500 Rbdlr. aarligt.

I Anledning heraf havde, ifølge Ministeriets Ønske og
 paa Bestyrelsens Anmodning, Stiftamtmanden, Biskoppen og
 Stiftsprovsten paataget sig at føre et Overtilsyn ved Real-
 skolen, hvilket sikkert i Fremtiden kan blive af megen Vig-
 tighed for den.

Angaaende Forhandlingerne i Folkethinget, hvorefter
 Ministeriets Forslag blev antaget, ville vi tillade os at hen-

*) En Talangivelse af Tilvæerten af udenbyes Elever i de en-
 felte Aar, siden Skolens Reform 1837, vil vel ikke være uden
 Interesse: Ved Reformen i 1837 havde Skolen 25 udenbyes
 Elever, 1838 tilkom 8, 1839 — 6, 1840 — 5, 1841 — 14,
 1842 — 10, 1843 — 15, 1844 — 18, 1845 — 7, 1846 — 16,
 1847 — 22, 1848 — 10, 1849 — 10, 1850 — 3, 1851 — 6,
 1852 — 9.

vise til Rigsdagstidenden for 1851, Nr. 135, 139—141; og uden Hensyn til at den bevilligede Sum, især paa Grund af de stedfundne vanskelige Forhold, kun vil være et Bidrag til i det Væsentlige at bevare Skolen i dens sædvanlige Virksomhed, saa er alene den Omstændighed, at Understøttelsen blev tilstaaet og Maaden, hvorpaa det skete, af saa stor Betydning for Realskolen, at den vil opbyde Alt, for ogsaa i Fremtiden at gjøre sig værdig til den offentlig udtalte fordeelagtige Bedømmelse og faktiske Erkjendelse af dens hidtilværende Præstationer.

Statistisk Oversigt.

A. Realskolen begyndte i Mai 1837, ved 2 ældre Realinstituters Forening, med 128 Elever. I de paafølgende Skoleaar har Frekvensen været:

Skoleaar.	begyndte med:	Elevertallet for hele Skoleaaret var:	Elevertallet ved Examen i Slutningen af Skoleaaret:
Fra Mai 1837 til Mai 1838	128	140	138
— 1838 — 1839	139	161	136
— 1839 — 1840	138	150	126
— 1840 — 1841	124	146	120
— 1841 — 1842	127	146	112
— 1842 — 1843	124	150	131
— 1843 — 1844	139	154	124
— 1844 — 1845	146	155	137
— 1845 — 1846	147	158	139
— 1846 — 1847	146	193	155*)
— 1847 — 1848	170	181	147
— 1848 — 1849	154	176	142
— 1849 — 1850	158	177	141
— 1850 — 1851	140	149	128
— 1851 — 1852	128	145	130
— 1852 — 1853	137		

*) Skolen havde paa den Tid 172 Elever, men 17 af disse, som dannebe den kort forud oprettede Middelskole (sef. 3die Beretning S. 24—26), fritoges for Examen.

B. De siden Mai 1837 udtraadte Elever havde ved Afgangen følgende Alder:

19 Aar . . . 2 Elever	11 Aar . . . 34 Elever
18 — . . . 8 —	10 — . . . 38 —
17 — . . . 32 —	9 — . . . 29 —
16 — . . . 58 —	8 — . . . 5 —
15 — . . . 120 —	7 — . . . 7 —
14 — . . . 111 —	6 — . . . 1 —
13 — . . . 21 —	
12 — . . . 27 —	
	Tilsammen 493 Elever.

C. De udtraadte Elever havde ved Afgangen følgende fremtidige Bestemmelse:

1) Handelen	116 Elever.
2) Professioner	39 —
3) Landvæsenet	57 —
4) Contorforretninger	37 —
5) Pharmaciaen	11 —
6) Tilsæes	13 —
7) Fortsat Underviisning:	
a) Den militære Højskole	6
b) Militærakademiet	23
c) Den polytechniske Læreanstalt	3
d) Seminarier	3
e) Kathedralskolen	68
f) Præliminærexamen	14
g) Søfadetakademiet	1
h) Andre Skoler og Privatunderviisning	28
	146 —

Af andre Aarsager udtraadte:

1) Langvarig Sygdom	4 —
2) Vortreiste	50 —
3) Ubekjendt	12 —
4) Døde	8 —

Tilsammen 493 Elever.

D. Oversigt over alle Elever, som have nydt Underviisning i Odense Realskole siden Mai 1837, med Hensyn til Forældrenes og Pleieforældrenes Stilling:

1. Af næringsdrivende Borgere erholdt Skolen 302 Elever.	
2. — Embedsmand	183 —
3. — Landmænd	108 —
4. — Enker og Andre	37 —

Tilsammen 630 Elever.

E. Oversigt over samtlige Elever, med Hensyn til Forældrenes Opholdssted:

1. Indenbyes	403 Elever.
2. Udenbyes:	
a) Fyen	191
b) Sjælland	10
c) Jylland	13
d) Langeland og Taastrup	6
e) Lolland	1
f) Slesvig	4
g) Norge	2

227 —

Tilsammen 630 Elever.

Examen 1852.

Efter foregaaende Indbydelse, i Byens tvende Aviser, og Uddeling af nedenstaaende Schema, afholdtes den aarlige Examen i Odense Realskole saaledes:

A. Skriftlig Examen.

Fredag Formiddag d. 26 Marts 1852.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, 2den Kl. Dansk Stil.

6te Kl. **B.**, 4de Kl. Fransk Stil.

5te Kl. **A.**, 3die Kl. Tydsk Stil.

Fredag Eftermiddag.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, Fransk Stiil.6te Kl. **B.**, 4de Kl. Tydsk Stiil.5te Kl. **A.**, 3die Kl. Dansk Stiil.

Løverdag Formiddag d. 27 Martz.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, Tydsk Stiil.6te Kl. **B.**, 4de Kl. Dansk Stiil.5te Kl. **A.**, 3die Kl. Fransk Stiil.

Løverdag Eftermiddag.

6te Kl. **A.** Engelsk Stiil.**B. Mundtlig Examen.**

Mandag Formiddag d. 29 Martz.

4de Kl. Fransk. 3die Kl. Tydsk. 2den og 1ste Kl. Bibelhistorie.

— Naturhistorie. — Dansk. 5te Kl. **A.** Tydsk.

Mandag Eftermiddag.

6te Kl. **A** og **B.** Naturlære. 5te Kl. **A** Geographi.

— — Regning. — Engelsk.

5te Kl. **B.** Fransk.

— Historie.

Tirsdag Formiddag d. 30 Martz.

6te Kl. **A.** Historie. 6te Kl. **B.** Engelsk. 5te Kl. **A.** Religion.

— Engelsk. — Historie. — Geometri.

Tirsdag Eftermiddag.

5te Kl. **B.** Geographi. 4de Kl. Tydsk. 2den og 1ste Kl. Dansk.

— Regning. — Historie. 3die Kl. Fransk.

Onsdag Formiddag d. 31 Martz.

6te Kl. **A.** Fransk. 6te Kl. **B.** Geographi. 5te Kl. **A.** Historie.

— Geographi. — Fransk. — Naturhistorie.

Onsdag Eftermiddag.

5te Kl. **B.** Dansk. 4de Kl. Religion. 3die Kl. Geographi.

— Religion. — Dansk. 2den Kl. Tydsk.

Torsdag Formiddag d. 1 April.

5te Kl. **B.** Tydsk. 3die Kl. Historie. 4de Kl. Geographi.
— Naturhistorie. 5te Kl. **A.** Dansk. 2d. og 1ste Kl. Geogr.

Torsdag Eftermiddag.

6te Kl. **A.** Algebra. 6te Kl. **B.** Religion. 5te Kl. **A.** Fransk.
— Religion. — Algebra. — Regning.

Freitag Formiddag d. 2 April.

6te Kl. **A.** Geometri. 6te Kl. **B.** Tydsk. 3die Kl. Religion.
— Tydsk. — Geometri. — Regning.

Freitag Eftermiddag.

4de Kl. Regning. 2den og 1ste Kl. Regning.

Freitag Eftermiddag d. 2 April Kl. 2 foretoges Pro-
veeramen med de til Optagelse anmeldte Elever.

Kl. 5 vare Elevernes Tegninger og skriftlige Arbejder
til Eftersyn i Skolens Lokale.

I Censuren deltog, foruden Skolens egne Lærere,
D^r H^r. Stiftamtmand, Conferenceraad Unsgaard, den
vicarierende Biskop, Stiftsprovst Sviher, Pastor Westen-
gaard, Justitsraaderne Scholten og Schlegel, Kathe-
dralskolens Rektor, Professor Heinrichsen og nogle af dens
samt af de andre Skolers Lærere.

Onsdagen den 14de April foretoges Translokationen
og Torsdagen den 15de April begyndte Underviisningen i
det nye Skoleaar.

Fortegnelse over de Elever, som indstillede sig til Examen i Marts og April 1852.

6te Klasse A.

1. B. Edsberg (Fader afd. Kjøbmand Edsberg).
2. J. Barth (Ritmester Barth).
3. H. Willens (Bager Willens).
4. P. Rasmussen (Kjøbmand P. Rasmussen).
5. N. Lehn (Pastor Lehn i Mesinge).
6. L. Sidenius (Pastor Sidenius i Hesselager).
7. C. Tychsen (Kjøbmand Tychsen).
8. C. Lassen (Søn af Skolens Medforstander Adj. Lassen).

6te Klasse B.

1. B. Petersen (Borgerrepræs. Brændeviinsbrænder A. Petersen).
2. D. Lorenzen (Godsforvalter Lorenzen paa Trolleborg).
3. S. Schaffaligky (Baron Schaffaligky de Muckadell).
4. P. Dbel (Pleiefader Fuldmægtig Grichsen).
5. A. Edsberg (Broder til Nr. 1 i 6te Kl. A).
6. F. Kragh (Regimentsdyrlæge Kragh).
7. A. Sehested (afd. Ritmester Sehested til Traugdegaard).
8. S. Barfoed (Pastor Barfoed i Allerup).
9. N. Nielsen (Tobaksfabrikueur Nielsen).
10. H. Damm (afd. Skovrider Damm paa Gylstensteen).
11. K. Bröchner (afd. Kjøbmand Bröchner i Fridericia).
12. C. Heilmann (Amtsveimester Heilmann).
13. F. Behrendt (Kjøbmand Behrendt i Middelfart).
14. B. Pingel (Uhrmager Pingel).
15. L. Faber (Kjøbmand Faber).
16. C. Teisen (Kjøbmand Teisen).
17. B. Rasmussen (Skrådermester Rasmussen).
18. M. P. Larsen (Kanalinspecteur Petersen).
19. P. Gersdorf (Proprietær Gersdorf til Voltinggaard).
20. J. Würzen (Pleief. Oberstlieutenant v. Würzen).
21. D. Kaalund (afd. Pastor Kaalund).

5te Klasse A.

1. B. Hansen (Tracteur Hansen i Næsbyhoved).
2. G. Lassen (Broder til Nr. 8 i 6te Kl. A).
3. L. Andersen (afd. Kjobmand Andersen i Aalsens).
4. L. Teisen (Broder til Nr. 16 i 6te Kl. B).
5. J. Longreen (Smedemester Longreen).
6. C. Knudsen (Prokurator Knudsen).
7. C. Faber (Broder til Nr. 15 i 6te Kl. B).
8. F. Jensen (Tobaksfabriquer Jensen).
9. J. Gibye (Smedemester Gibye).
10. E. Schmidt (Kjobmand H. Schmidt).
11. S. Schougaard (afd. Kaptain Schougaard).
12. A. Norden (afd. Regimentsdyrlage Norden).
13. D. Møller (Skibskaptain Møller).
14. C. Petersen (Smedemester Petersen).
15. S. Brodtrück (Bomuldstøvsfabrikant Brodtrück).

5te Klasse B.

1. N. P. Nielsen (afd. Restaurateur Nielsen).
2. M. Smith (Kjobmand F. Smith).
3. L. Grove (Toldkasserer, Justitsraad Grove).
4. B. Schlegel (Kaptain B. Schlegel, Pleiefader Justitsraad Schlegel).
5. B. Wich (Skrædermester og Borgerrepr. Wich).
6. C. Kammefoy (Kjobmand Kammefoy).
7. A. Hansen (Gaardmand H. Nielsen i Killerup).
8. P. Nielsen (Skolelærer Nielsen i Ueberud).
9. C. Nielsen (Restaurateur Nielsen).
10. C. Hansen (Skibskaptain Hansen).
11. C. Mumme (Cantor Mumme).
12. A. Nielsen (afd. Brændeviinsbrænder A. Nielsen).
13. C. Larsen (Instrumentmager Larsen).
14. F. Schjerbeck (afd. Kjobmand Schjerbeck).
15. C. Lumbye (Overvagtimester Lumbye, Pleiefader Kirkeværge P. Jørgensen).

16. S. Wildt (afd. Forvalter Wildt).
17. F. Brodtrück (Broder til Nr. 15 i 5te Kl. A).
18. E. Reinert (afd. Toldcontrolleur Reinert i Norge).
19. N. Rasmusen (Gaardmand Rasmusen i Marslev).
20. E. Longreen (Malermester Longreen)
21. H. Seedorff (Redacteur Seedorff).
22. N. Jensen (Viinhandler N. Jensen).
23. D. Jedrosky (Pastor Jedrosky i Munkbo).

4de Klasse.

1. B. Mortensen (Blegmand Mortensen).
2. D. Frandsen (Garver Frandsen).
3. B. Rieffestahl (Proprietær Rieffestahl).
4. B. Petersen (Malermester Petersen).
5. H. Hansen (afd. Hansen paa Liselund).
6. E. Madsen (Bager Madsen).
7. E. Heins (Landslæge Heins).
8. N. Jastrau (Amtstuefuldmægtig Jastrau).
9. E. Gibye (Broder til Nr. 9 i 5te Kl. A).
10. F. Seidenflod (Pleif. Sadelmager Seidenflod).
11. J. Andersen (Brændeviinsbrænder Andersen).
12. P. Petersen (Garver og Molleeier Petersen).
13. B. Paulsen (Proprietær Paulsen).
14. J. Küster (Gjæstgiver paa Snoghvi).
15. N. Nielsen (Overformynder N. Nielsen).
16. N. Nielsen (Broder til Nr. 1 i 5te Kl. B).
17. H. P. Rasmusen (Tømmermester Rasmusen).
18. L. Heilmann (Broder til Nr. 12 i 6te Kl. B).
19. E. Allerup (Jernstoberieier Allerup).
20. H. Schmidt (Broder til Nr. 10 i 5te Kl. A).
21. E. Harestrup (Stiftsphysicus Harestrup).
22. N. K. Nielsen (Bager Nielsen).

3die Klasse.

(2den Forberedelsesklasse).

1. N. Petersen (Restaurateur Petersen).

2. A. Heilmann (Broder til Nr. 12 i 6te Kl. **B** og Nr. 18 i 4de Klasse).
3. C. Bied (Gjæstgiver Bied i Jnslev).
4. L. Nielsen (Smaahandler Nielsen).
5. B. Faber (afd. Lieutenant Faber).
6. L. Villens (Broder til Nr. 3 i 6te Kl. **A**).
7. N. Nielsen (Broder til Nr. 4).
8. S. Rode (Skibskaptain Rode).
9. A. Kammefov (Broder til Nr. 6 i 5te Kl. **B**).
10. M. Nis-Hansen (Redacteur Nis-Hansen).
11. N. P. Nielsen (Brændeviinsbrander H. Nielsen).
12. H. Senker (Billedhugger Senker).
13. C. Krüger (Inspecteur Krüger).
14. Th. Nielsen (Kjebmand H. C. Nielsen).
15. C. Gjellerup (afd. Hospitalslæge, Cancellir. Gjellerup).
16. F. Sohu (Kammager Sohu).
17. H. Milling (Kunstdreier Milling).
18. C. Holst (Skomagermester Holst).
19. F. Bardram (Tobaksspinder Bardram).
20. P. Nielsen (Broder til Nr. 15 i 4de Kl.).
21. C. Andersen (Gjæstgiver Knudsen i Langekofv).
22. H. Fahnøe (afd. Proprietær Fahnøe til Brandefildbegaard).
23. H. Kiesling (Blikkenslager Kiesling).

2den Klasse.

(1ste Forberedelsesklassens øverste Afdeling).

1. A. Seedorff (Broder til Nr. 21 i 5te Kl. **B**).
2. F. C. Duck (Strædermester A. Duck).
3. B. Jørgensen (Bager Jørgensen).
4. C. Striegler (Daguerreotypist Striegler)
5. B. Longreen (Broder til Nr. 20 i 5te Kl. **B**).
6. N. P. Jørgensen (Jernstøber Jørgensen).
7. H. P. Petersen (Møller Petersen i Kustrup).
8. A. Wich (Broder til Nr. 5 i 5te Kl. **B**).
9. J. Hoffgaard (Kjebmand Hoffgaard).

10. A. Schmidt (Skuespillerinde Mdm. Schmidt).
11. C. Wiingaard (Slagter Wiingaard).
12. B. Wilkens (Broder til Nr. 3 i 6te Kl. **A** og Nr. 6 i 3die Kl.)
13. Danniisboe (Brændeviinsbrænder Danniisboe).
14. J. Gersdorf (Broder til Nr. 19 i 6te Kl. **B**).
15. C. Grove (Broder til Nr. 3 i 5te Kl. **B**).

1ste Klasse.

(1ste Forberedelsesklasses nederste Afdeling).

1. M. Duf (Strædermester F. Duf).
2. B. Nielsen (Marchandiser Nielsen).
3. Møller (Broder til Nr. 13 i 5te Kl. **A**).

Af de i Skoleaaret 1851—1852 udgaaede Elever toge J. Møller (Forpagter Møller paa Lunegaard) og C. Hansen (Havnefoged Hansen) Præliminærexamen; F. Kammerstov (Kjøbmand Kammerstov) og P. Hasjelriis (Glarmester Hasjelriis) anbragtes til Handelen; J. C. Dreyer (Pastor Dreyer i Ørsted), L. Damm (Enkemadame Damm) og M. Teisen (Kjøbmand Teisen) optoges i Kathedralskolens 1ste Klasse; 6 Elever, som vare tilbage af den ophævede Middelskole anbragtes: L. Paulsen (afg. Gaardmand P. Paulsen i Næsby) til Landvæsenet, Th. Mathiesen (Muurmester Mathiesen), P. Augustinus (Tømmermester Augustinus), S. Petersen (Malermester Petersen), A. Nielsen (afg. Brændeviinsbrænder A. Nielsen), A. Petersen (Pleiefader Kamj. v. Wedel-Heinen) til Professioner, 2 Elevers Bestemmelse vides ikke.

Følgende Elever vare bestemte til at udgaae strax efter jødt afholdte Examen: L. Sidenius (6te Kl. **A** Nr. 6) Grüners Handelsakademi, K. Bröchner (6te Kl. **B** Nr. 11), L. Faber (6te Kl. **B** Nr. 15), B. Hansen (5te Kl. **A** Nr. 1) Handelen, M. P. Larsen (6te Kl. **B** Nr. 18) Søvæsenet, A. Hansen (5te Kl. **B** Nr. 7) Landvæsenet.

B. Edsberg (6te Kl. A Nr. 1) forberedes til den militære Høiskole, J. Barth og K. Lehn (6te Kl. A Nr. 2 og 5) til den polytechniske Læreanstalt.

Elevernes Antal efter Examen var 122, optagne bleve 15, saa at Skolen ved Begyndelsen af det nye Skoleaar talte 137 Elever.

De i Skoleaaret 1851—1852 gjenne-gaaede Pensa.

6te Klasse A.

(Klassens Gjennemsnitsalder ved Examen i April 1852, 16 Aar).

1. Religion. Valles Lærebog er lagt til Grund, men dog saaledes at især de fem første Kapitler ere gjenne-gaaede med de Forandringer og Tillæg, som en mere udvidet Underviisning gjør nødvendige.
 - Repetition af hele Bibelhistorien.
 - Nordams Kirkehistorie til Reformationen.
2. Dansk. Bentziens Grammatik er paany gjenne-gaaet. Læsning af flere Afsnit af Thues Læsebog i Modersmaalet, i Forbindelse med Analyse, især af Sætningernes forskjelligartede Forbindelse. En stor Deel Digte ere lærte udenad, og Eleverne under Foredraget gjorde bekjendte med de vigtigste Grundtræk af Versbygningen. Ved de skriftlige Øvelser, 2 Gange ugentlig, er deels anvendt Oversættelser af fremmede Sprog, deels adskillige Afsnit af Borgens Materialier.
3. Mathematik.
 - a. Geometri. Hjertes Lærebog: De proportionale Linier indtil Enden af Bogen.
 - b. Algebra. Bergs Mathematik: Rods og Potensstørrelser og Regning med dem; Ligninger af 2den Grad; ubestemte Ligninger og Rædebrev.
4. Regning. Berels og anden Handelsregning samt

blandede Opgaver af alle forhen gjenemgaaede Regningsarter.

Rabens større Regnebog.

5. Tysk. Schillers Wilhelm Tell — Wallensteins Lager — Die Piccolomini — Wallensteins Tod. — Bresemanns større Grammatik forfra til Læren om Verberne S. 175.

Til skriftlige Arbejder er benyttet deels Lorenzens, deels Bresemanns Stilebøger. En Gang hver Maaned er udarbejdet en fri Opgave.

6. Fransk. Borrings *Études littéraires* S. 62—105, 253—266, 353—360, 370—393. Eleverne have med ubetydelig Veiledning forberedt sig paa egen Haand. Lassens franske Extemporallæsning S. 1—160, hvoraf desuden S. 1—18 er skriftlig oversat og lært udenad.

Borrings Grammatik: Formlæren og de vigtigste Partier af Syntaxen.

Til skriftlige Arbejder er benyttet Lassens Stileøvelser 2det og 3die Afsnit.

7. Engelsk. **The Chimes by Ch. Dickens.** Eleverne have med ubetydelig Veiledning forberedt sig paa egen Haand. **The Cricket**, af samme Forfatter, er gjenemlæst paa Skolen uden Forberedelse.

Maribos Grammatik. — Til Stile er dikteret lette Fortællinger.

8. Historie. Allens Lærebog i Fædrelandshistorien fra Frederik d. 1ste til Enden. — Bohrs Lærebog i den nyere Verdenshistorie forfra til S. 147.
9. Geographi. Velschows Lærebog. Landene i Europa fra Rusland til Enden. — Amerika og Australien.
10. Naturlære. Silfverbergs kemiske Physik, 1ste Deel 3die og 4de Afsnit: Elektriciteten og Elektromagnetismen. 2den Deel: Varmens Fordeling paa Jorden, Luftstrømningerne, den atmosfæriske Tugtighed og Elektricitet.

11. Kalligraphi.
12. Frihaands- og Klodsetegning.
13. Gymnastik.
14. Flerstemmig Sang.

Anmærk. Ved at trække 1 Aar fra den for hver Klasse anførte Gjennemsnitsalder vil man kunne skjonne, i hvilken Klasse en ordentlig forberedt Elev kan ventes indlemmet i Skolen.

6te Klasse B.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 14½ Aar.)

1. Religion. Valles Lærebog, 1ste til 5te Kapitel.
Det gamle Testaments Historie efter Werels Lærebog.
2. Dansk. Thues Læsebog i Modersmaalet; en Deel Digte ere lærte udenad.

Bentziens Grammatik: Formlæren og det Vigtigste af Syntaren.

Til de skriftlige Arbejder er benyttet de vanskelige af Krosjings og de lettere af Borgens Opgaver.

Til Aflevering have Eleverne oversat Stykker af den tydske Læsebog.

3. Mathematisk.

a. Geometri: Hjeltes Lærebog, forfra til Cirklen α : Nr. 1—60.

b. Algebra. Bergs Mathematisk: Regning med almindelige Størrelser, Decimalbrøk, Kvadrat- og Kubikrods-Uddragning.

4. Regning. Rabens større Regnebog. Fra Renteregning til indenlandsk Beretregning.

5. Tydske. Kungs Læsebog for de høiere Klasser, Side 100—200.

Af Bresemanns større Grammatik er lært Afsnittet om Verberne og om Præpositionerne.

Til mundtlige og skriftlige Stile er benyttet de sammenhængende Opgaver i Bresemanns mindre tydske Stilebog.

6. Fransk. Ældste Afdeling: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, Side 132—174. — Uden Forberedelse er af Læssens Extemporallæsning, paa Skolen, gennemgaaet S. 1—54, hvilket Pensum af yngste Parti er benyttet til statarist Læsning.

Af Læssens Læsebog Nr. 2 have begge Partier lært udenad Nr. 24—29, 63, 65—69, 73—76, 80, 86, 89, 93. Borrings Grammatik: Verberne og Syntaren, S. 125—148.

1ste og 2det Afsnit af Læssens Stilebog ere brugte til mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen, 3die Afsnit til Hjemmestile.

7. Engelsk. Ældste Parti: *The Mission by Marryat* (Taudnitz) S. 1—50.

Yngste Parti: *The history of little Jack* Nr. 1—63. (Nr. 1—30 udenad).

Maribos Grammatik, ferfra til 3die Kl. af de uregelmæssige Verber.

8. Historie. Allens Lærebog i Fædrelandshistorien, ferfra til Frederik den 1ste.

Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie fra Grækerurolighederne til Enden af Bogen.

9. Geographi. Belschows Lærebog. Landene i Europa fra Rusland til Grækenland.

10. Naturlære. Samme Pensum som 6te Kl. A.

11. Kalligraphi. 12. Frihaands- og Klodsetegning.

13. Gymnastik. 14. Fleerstemmig Sang.

5te Klasse A.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 13½ Aar.)

1. Religion. Balles Lærebog, 6te Kap. fra Pligterne mod Næsten, samt 7de og 8de Kapitel.

Det gamle Testaments Bibelhistorie. (Werels).

2. Dansk. Fabricius's Samling af Fædrelandshistoriske

Digte, af hvilke en Deel er lært udenad. — Sørensens Grammatik.

De skriftlige Arbejder have især bestaaet i Diktat, Oversættelser, lette Beskrivelser og Medskrivning af op- læste Fortællinger.

3. Geometri. Hjeltes Lærebog, Nr. 1—35.
4. Regning. 2 Afdelinger. 1) Rabens større Regnebog fra Renteregning til blandede Opgaver i Beretregning. 2) Jensens Regnebog, 2det Afsnit heelt igjennem.
5. Lydsf. Rungs større Læsebog, S. 1—89.
Bresemanns Grammatik: Formlæren.
Til mundtlige og skriftlige Stile er benyttet Bresemanns mindre Stilebog S. 25—74.
6. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, Side 79—121. Udenad de med Dansk forsynede Stykker. Lassens Extemporallesning S. 1—31.
Borrings Grammatik: Det Vigtigste af Formlæren.
Lassens Stilebog 1ste Afsnit Nr. 30—80 og 2det Afsnit Nr. 1—11, mundtlig og tildeels skriftlig.
7. Engelsk. The history of little Jack Nr. 1—63. (Nr. 1—23 udenad.)
Rosings Grammatik forfra til de uregelrette Verber.
8. Historie. Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie, fra Graccherurolighederne til Enden af Vogen.
9. Geographi. Thriges Lærebog, fra 4de Afsnit til Enden af Vogen.
10. Naturhistorie. Hele Dyreriget efter Krøyers Lærebog.
11. Kalligraphi. 12. Tegning. 13. Gymnastik. 14. Flerstemmig Sang.

5te Klasse B.

(Klassens Gjennemjitsalder, ved Examen i April 1852, 12½ Aar.)

1. Religion. Valles Lærebog Kap. 1—4 (Af Anmærk-
2°

ningerne ere kun de vigtigste lærte med). Det gamle Testaments Bibelhistorie (Berels). 15 Psalmer.

2. Dansk. Molbechs danske Læsebog. Af Fabricius's Digtesamling er lært udenad: Thyra Dannebød, Hækon Jarl, Svend Tveskjæg, Thorvald Vidferle, Knud den Store, Marck Stigs Døtre og Zinklar.

Syntaxen af Sørensens Grammatik.

Stile af samme Art, men noget lettere end i 5te Kl. A.

3. Geometri. Forberedende Øvelser (Anskuelsesøvelser) efter Diesterwegs Anvisning.
4. Regning. 2det Afsnit af Jensen's Regnebog, fra Reguladetri med Brok og Bogen ud.
5. Tydsk. Rungs mindre Læsebog S. 129 til Enden. Det Vigtigste af Formlæren i Meyers Grammatik. — Bresemann's mindre Stilebog S. 1—44, mundtlig og tildeels skriftlig.
6. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, S. 28—63. Af Læsebogen Nr. 1 udenad Nr. 14—36.
Lassens Stilebog 1ste Afsnit Nr. 1—60, mundtlig og tildeels skriftlig.
Borrings Grammatik: De regelrette og uregelrette Verber.
7. Historie. Ingerslevs fragm. Verdenshistorie, forfra til Græckerurolighederne.
8. Geographi. Thriges Lærebog, fra 4de Afsnit til Enden.
9. Naturhistorie. Krøyers Lærebog 1ste, 2det og 8de Kapitel.
10. Kalligraphi. 11. Tegning. 12. Gymnastik. 13. Sang.

4de Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 10½ Aar.)

1. Religion. Balles Lærebog 1ste til 4de Kapitel (§§ og Hovedbeviiøstederne).

Det gamle Testaments Bibelhistorie (Daugaard og Stofholm).

2. Dansk. Lützens Læsebog. Trydes Digtesamling, hvoraf omtrent Halvdelen er lært udenad.

Formlæren af Sørensens Grammatik.

De skriftlige Arbejder have fornemmelig bestaaet i Diktater.

3. Regning. Jensen's Regnebog 2det Afsnit, forfra til Reguladetri med Brøk.

4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog S. 55—129. En Deel af dette Resum er lært udenad og en Deel benyttet til Diktat.

Meyers Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.

Til mundtlig Stil er anvendt de letteste Stykker af Jensen's Stileopgaver.

5. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, Side 1—28. — Udenad Nr 1—32 af Læsebog Nr. 1.

Af Grammatiken er lært Hjælpeverberne og de regelrette Verber. — Lassens Stilebog 1ste Afsnit Nr. 1—43, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Historie. Sørensens Udtoget af Fædrelandshistorien, forfra til Christian den 6te.

7. Geographi. Hele Europa efter Sørensens Ledetraad.

8. Naturhistorie. 8de Kapitel af Krøyers Lærebog.

9. Kalligraphi. 10. Tegning. 11. Gymnastik. 12. Sang.

3die Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 10 Aar.)

1. Religion. Gjennemgaaet Hovedstykkerne, men kun lært de vigtigste Skriftsteder i 2det og 4de Kapitel af Balles Lærebog.

Birchs Bibelhistorie.

2. Dansk. Fortsættelse af Dvølskerne fra 2den Klasse,

men med større Fordringer i Reenlæsning, Opfatten og Gjengiven. Meget kursorisk Læsning.

Frelunds Læseapparat Nr. 2b. — Af Trydes Digtesamling er lært udenad Nr. 17, 18, 21—23, 26—28, 31—32, 34—35, 37, 40, 42—43, 45, 51.

De 3 første Afsnit af Sørensens Grammatik.

3. Regning. Hele 1ste Afsnit af Jensen's Regnebog.
4. Tydsk. Rung's mindre Læsebog S. 1—55. De mindste og letteste Stykker udenad og derpaa diktrede. Declinationer og Konjugationer mundtlig og derefter opskrevne paa Skoletavlen.
5. Fransk. Lærens Læsebog (Nr. 1) for Begyndere, Nr. 1—40. — Sammes Stilebog 1ste Afsnit, Nr. 1—27 mundtlig og Nr. 1—16 skriftlig.

Grammatik: avoir, être og parler i Indikativ og Imperativ.

6. Historie. Sørensens Fædrelandshistorie, fra Dronning Margrethe til Christian d. 5te.
7. Geographi. En kort Udsigt over Landene i Europa. (Sørensens Ledetraad).
8. Kalligraphi. 9. Contourtegning. 10. Gymnastik. 11. Sang.

2den Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 8½ Aar.)

1. Religion. Det gamle Testaments Fortællinger ere mundtlig foredragne af Læreren, gjenfortalte af Eleverne, under Foreviisning af bibelske Billeder og endelig repeterede efter Birchs Bibelhistorie.
2. Dansk. Frelunds Læseapparat Nr. 2a. En Deel af de letteste Fortællinger ere ofte gjentagne, for at fremme en sikker og korrekt Uplæsning. Ligesom enkelte Stykker fortrinnsviis ere anvendte til Forstandsøvelser, saaledes er der under hele Læsninger lagt særdeles Vægt

paa at vænne Eleverne til at fortælle og gjengive det Læste. Øvelse i at kjende de vigtigste Ordklasser og Flexioner (mundtlig uden Grammatik). Flittig Udenadstævning, der tillige er brugt som Overgang til Rettskrivningsøvelser.

Af Trydes Digtesamling ere 20 Numere lærte udenad, hvorved er holdt strængt paa en tydelig og smuk Fremsigelse.

3. Regning. Jensens Regnebog 1ste Afsnit, de 4 Species i ubenævnte og benævnte Tal. Hovedregning er bestandig gaaet forud for og øvet ved Siden af Table-regning.
4. Tydsk. Rung's Elementarbog S. 1—11 og Nr. 15, 16, 18, 19, 25—28. Smaafortællingerne Nr. 1—15. Side 1—3 er gennemgaaet, først uden og siden med Bog, og derefter lært udenad. Ved Læsningen af det øvrige Pensum er fornemmelig arbejdet paa at skaffe Eleverne Ordforraad, Færdighed i at gjengive og omsætte det Lærte og overhovedet foretaget saadanne Øvelser, som maatte anses for skikede til at skaffe Børnene en for deres Alder passende Færdighed i at bevæge sig i Sprogets Elementer.
5. Geographi. Danmark og en kort Udsigt over Europa indøvet paa Kortet, uden Bog.
6. Kalligraphi. 7. Gymnastik.

1ste Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 7½ Aar).

1. Religion. Det gamle Testaments Fortællinger ere mundtlig foredragne af Læreren og gjenfortalte af Eleverne, under Foreviisning af bibelske Billeder. Det tilsvarende Stykke i Birch's Bibelhistorie er hver Gang foresat som Indenadslektie.
2. Dansk. Frølund's Læseapparat Nr. 2a. Samme Øvel-

fer som i 2den Klasse, men i mindre Omfang og med lavere Fordringer. Færre Retskrivningsøvelser, men hyppig Afskrivning af de letteste Stykker i Læsebogen.

3. Regning. Talbegreb, tælle, doublere, halvere o. s. v., de 4 Species i ubenavnte Tal, meest Hovedregning.
4. Geographi. Danmarkskortet indøvet paa Skolen.
5. Elementære Skriveøvelser. 6. Gynna stik.

Underviisningsprogram for Skoleaaret 1852=1853.

6te Klasse A.

1. Religion. Lærebogen gjenmemgaaes med saadan Udførlighed, som passer til en mere udvidet Underviisning, under stadig Afbenyttelse af det nye Testamente.

Bibelhistorien gjenmemgaaes og repeteres efter: „Den Hellige Skrift i Udtog“ af S. C. Müller. Mørck-Hansens Udtog af Kirkehistorien.

2. Dan sk. Thues Læsebog i Moder smaalet. En kort Udsigt over Literaturhistorien.

Bengiens Grammatik med Tillæg af en fuldstændigere Orddannelses- og Sætningslære.

Borgens Veiledning til Udarbejdelser.

3. Mathematisk.

a. Geometri. Hjertes Geometri fra Nr. 60, Cirkellinien, til Nr. 155, regulære Polygoner.

b. Algebra. Bergs Mathematisk: Ligninger af 1ste og 2den Grad, Proportioner og Progressioner.

4. Regning. Rabens større Regnebog, fra indenlandsk Verelregning til Enden.

5. Tyd sk. Rungs større Læsebog S. 200—300.

Göthes Göß von Berlichingen.

Hele Bresemanns større Grammatik.

50 Sider af Bresemanns større Stilebog, mundtlig og tildeels skriftlig. — Hver Maaned en fri Udarbejdelse.

6. **Franst. Ældste Parti:** De sidste 50 Sider af Borrings *Études littéraires*. Bjerrings *Lectures francaises* S. 1—114.

Yngste Parti: Af Borrings *Études littr.* c. 100 Sider af de lettere Stykker.

Borrings Grammatik: Repetition af hele Formlæren; derefter det Vigtigste af Syntaren.

Lærens Stilebog Nr. 2, mundtlig og tildeels skriftlig paa Skolen. 3die Afsnit af Stilebogen anvendes til Hjemmestile. Diktat.

Lærens Extemporallæsning, fra S. 160—261. S. 23—38 af samme Bog oversættes skriftlig og læres udenad.

7. **Engelst. Ældste Parti:** *Pictures from Italy* by Ch. Dickens.

Yngste Parti: *The Mission by Marryat* Side 50—155. Denne Bog benyttes desuden til Extemporallæsning. — Maribos Grammatik. — Lette Fortællinger til Stile i Forbindelse med Anders progressive Dvælses. Diktat.

8. **Historie.** Bohrs Verdenshistorie 3die Bind, sidste Halvdeel. — Allens Fædrelandshistorie, fra Frederik d. 1ste til Enden.

Ældste Parti repeterer den gamle og Middelalderens Historie efter Ingerslevs Lærebog.

9. **Geographi.** Velschows Lærebog, forfra til Rusland. Asien og Afrika.

10. **Naturlære.** Silfverbergs mekaniske Physik.

6te Klasse B.

1. **Religion.** Hele Balles Lærebog. Eleverne efterlaae og lære de vigtigste Parallesteder. — Hele Bibelhistorien (Werels).

2. **Danst.** Thues Læsebog. I Forbindelse med Læsningen anstilles jævnlig Dvælses i logisk og gramma-

tifalst Analyse, især af Sætninger og deres forskjelligartede Forbindelse. Et passende Udvalg af Digtene læres udenad. — Benziens Grammatik.

De letteste Opgaver af Borgens Veiledning.

3. **Mathematisk.**

a. **Geometri.** Hjertes Lærebog, forfra til de proportionale Linier.

b. **Algebra.** Bergs Mathematik, Talsystem, Bogstavregning, Decimalbrøf, Kvadrat- og Kubikrod.

4. **Regning.** Rabens Regnebog, fra Renteregning til indenlandst Beretregning.

5. **Tydsk.** Rungs større Læsebog c. 120 Sider; 20 Sider oversættes skriftlig og læres udenad.

Af Bresemanns Grammatik repeteres Formlæren og læres Syntarens Hovedregler.

Bresemanns mindre Stilebog c. 40 Sider mundtlig og tildeels skriftlig.

6. **Franst.** Laßens Extemporallæsning, S. 1—54 (hvoraf S. 1—31 forrige Aar blev gjennemlæst af 5 Kl. A. extempore paa Skolen) læses statarist. En Rest af Læsebogen Nr. 2 læses kursorist og 15 Sider oversættes skriftlig og læres udenad.

Formlæren af Borrings Grammatik.

Laßens Stilebog Nr. 2, mundtlig paa Skolen og tildeels skriftlig. Stilebogen Nr. 3 anvendes til Hjemmestile.

7. **Engelsk.** **The Mission by Marryat** S. 50—100.

The history of little Jack, fra Nr. 63 bruges til Extemporallæsning.

Rosings Grammatik. — Anders Progressive Øvelser til mundtlig Stil.

8. **Historie.** Allens Fædrelandshistorie, til den Oldenborgske Stamme. — Hele Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie.

9. **Geographi.** Velschows Lærebog: Asien, Afrika,

Amerika, Australien. Om Produkterne fordres kun det Almindelige.

10. Naturhistorie. 4de, 5te og 6te Kapitel af Profschs Lærebog.

5te Klasse A.

1. Religion. Valles Lærebog, med Undtagelse af Pligterne i enkelte Stænder. Der læres SS, Hovedsprogene og de nødvendige Anmærkninger.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Berels) samt en Oversigt over det gamle Testaments Forjættelser, som Repetition. Psalmer.

2. Dansk. Holsts prosaiske Læsebog. En Deel Digte udenad af Fabricius's Samling af Fædrelandshistoriske Digte.

Formlæren af Bentziens Grammatik.

Til skriftlige Arbejder vælges især Oversættelser og oplæste Fortællinger.

3. Matematik.

a. Geometri. Hjertes Lærebog, forfra til de parallelle Linier.

b. Arithmetik. Bogstavregning, Proportionslæren, Brøk. (Læreren tilveiebringer selv Materialet, omtrent som det findes i Bjørns Lærebog).

4. Regning. Rabens større Regnebog, fra Renteregning til blandede Opgaver i Berelregning. Hovedregning.

5. Tydsk. Rungs større Læsebog. S. 99—200. Bresemanns Grammatik: Formlæren (der læses kun de hyppigst forekommende Undtagelser) og det Almindeligste af Syntaxen.

Bresemanns mindre Stilebog c. 30 Sider, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. S. 1—40 af Lassens Extemporallæsning læses statariff. En Rest af Læsebogen Nr. 2, nemlig

S. 63—93 læses *extempore*, og de med *Danſk* forsynede Stykker læres udenad.

Det *Vigtigſte* af *Formlæren* af *Borrings Grammatik*.

Stilebogen 1ste *Affnit* Nr. 60—80 og 2det *Affnit* Nr. 1—20, mundtlig og tildeels skriftlig.

7. *Engelſk*. *Maribos Læſebog*, 20 *Fabler* udenad og *the history of Little Jack* Nr. 1—40 indenad.
Hovedpartierne af *Rofings Grammatik*.
8. *Historie*. *Jungerslevs fragmentariske Verdenſhistorie*, fra *Graccherurolighederne* til *Enden*.
9. *Geographi*. *Hele Thriges Lærebog*.
10. *Naturhistorie*. 3, 4, 5, 6, 7 *Kapitel* af *Kroyers Lærebog*.

5te Klasse B.

1. *Religion*. De 5 første *Kapitler* af *Balles Lærebog*. Der læres §§, *Hovedbeviiſtederne* og de vigtigſte *Anmærkninger*.
Det nye *Testamentes Bibelhistorie* (*Daugaard* og *Stockholm*). *Pſalmer*.
2. *Danſk*. *Molbechs Læſebog*. *Omhyggelig Analyſering*. — *Sorensens Grammatik*.
En *Deel Digte* af *Trydes Samling* læres udenad, og nogle af dem nedskrives efter *Hufommelsen*. De øvrige skriftlige *Arbejder* komme til at bestaae i *Diktat* og enkelte *Oversættelser*.
3. *Geometri*. *Indledende Qvelser*, hvortil *Læreren* tager *Stoffet* af *Diesterwegs Leitfaden für den Unterricht in der Raumlehre*.
4. *Regning*. *Jensens Regnebog*, 2det *Affnit*. *Regulædetri* med *Brøk* og de *blandede Opgaver*. *Hovedregning*. — *Herved forbindes* nogle *lette Opgaver* i *Bogstavregning*, *Brøk* og *Proportionslæren*.
5. *Tydſk*. *Kungs mindre Læſebog* S. 129 til *Enden*; c. 10 *Sider* læres udenad. — *Meyers Grammatik*,

Formlæren. — Side 1—20 af Bresemanns Stilebog, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. Laßens Læsebog Nr. 2, S. 28—68. Af Læsebogen Nr. 1 læres udenad fra 30 til Enden.

Stilebogen 1ste Afsnit Nr. 40—80.

Borrings Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.

7. Historie. Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie, forfra til Graccherurolighederne.
8. Geographi. Millings Lærebog udg. af Svendsen, forfra til Østrik.
9. Naturhistorie. 1ste til 4de Kapitel af Kroyers Lærebog.

4de Klasse.

1. Religion. 1ste til 4de Kapitel af Balles Lærebog. Der læres kun §§ og Hovedsprogene.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Daugaard og Stockholm). En kort Udsigt over Forjættelserne i det gamle Testamente. — Psalmer.

2. Dansk. Borgens og Rungs danske Læsebog. Stræng Ordanalyse. — Formlæren af Sørensens Grammatik, med tilhørende Øvelser.

Omtrent Halvdelen af Trydes Digtesamling læres udenad. — Diktat og skriftlige grammatikalske Øvelser.

3. Regning. Jensen's Regnebog, 2det Afsnit, de 4 Species og Reguladetri med Brøk.

Hovedregning i ubenævnte og benævnte Tal, Reguladetri og de 4 Species i Brøk.

4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog c. 90 Sider. En Deel af de letteste Stykker læres udenad og nedskrives.

Meyers Grammatik, Substantivers, Adjektivs og Pronominers Deklination, Adjektivs og Adverbiers Komparation, Verbernes Konjugation samt de hyppigst forekommende uregelrette Verber. Udvalgte Stykker af Jensen's Stileøvelser mundtlig som Ind-

- ledning til de forskjellige Partier af Grammatiken. — Diktat.
5. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, S. 1—28. Udenad Nr. 1—32 af Læsebogen Nr. 1.
Grammatik: Hjelpeverberne og de regelmæssige Verber. 1ste Afsnit af Stilebogen Nr. 26—55, mundtlig og tildeels skriftlig.
 6. Historie. Hele Sørensens Fædrelandshistorie.
 7. Geographi. Hovedtrækkene af den physiske Geographi og hele Europas politiske Geographi (Sørensens Lærebog).
 8. Naturhistorie 7de og 8de Kapitel af Kroyers Lærebog.

3die Klasse.

1. Religion. Balles Lærebog 2det og 4de Kapitel. SS og Hovedsprogene gennemgaaes katechetisk, men kun de sidste læres udenad.
Det nye Testaments Bibelhistorie (Birch).
2. Dansk. Frolunds Læseapparat Nr. 2, b. Fortsættelse af 2den Klases Svølsjer, men med strengere Fordringer i Reenlæsning, Opfatten og Gjengiven af det Læste. — Analysering og andre mundtlige Svølsjer. Sørensens Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.
20 Digte udenad af Trydes Samling.
Diktat 2 Gange ugentlig.
3. Regning. Jensens Regnebog 1ste Afsnit, de 4 Species i benævnte Tal og Regulabetri i hele Tal. Samme Pensum i Hovedregning, som bestandig skal gaae forud for Tavleregning.
4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog. Stadig Retroversjon og en Deel Udenadslæsning. Grammatik uden Bog: Deklinationer, Pronominer, Verber. — Diktat af de letteste Stykker i det læste Pensum.
5. Fransk. Lassens Stilebog Nr. 1—25 mundtlig og

skriftlig. Læsebogen Nr. 1: Nr. 1—50. **Avoir, être og parler** i Indikativ og Imperativ.

6. Historie. Sørensens Lærebog, forfra til Kalmarunionen.
7. Geographi. Danmarks og Europas physiske Geographi paa Kort, uden Bog. Danmarks politiske Geographi, efter Sørensens Lærebog, og en kort Udsigt over Europa.

2den Klasse.

1. Religion. De mærkeligste Fortællinger af det gamle og nye Testaments Historie foredrages af Læreren, gjentages af Eleverne og læres derpaa efter Bog (Birch): Bibelste Billeder.
2. Dansk. Frølund's Læseapparat Nr. 2, a. De Stykker, som bedst passe dertil, gjentages ofte for at bringe Eleverne til sikker og korrekt Uplæsning, hvormed tillige forbindes stadig Øvelse i at fortælle og gjengive det Læste.

Øvelser i at kjende Ordklasserne og de vigtigste Bøiningsmaader (uden Grammatik). Udenadstævning bruges som Forberedelse til Rettskrivningsøvelserne. 16 Digte af Trydes Samling læres udenad?

3. Regning. Jensen's Regnebog 1ste Afsnit, de 4 Species i ubenævnte og benævnte Tal. Samme Benjumin til Hovedregning, der bestandig gaaer forud for Tavleregning.
4. Tydsk. Kung's og Jürs Elementarbog. Side 1—3 gjenemgaaes først uden, siden i Bog. Derefter læses Side 4—11 og Nr. 15, 16, 18, 19, 25, 28, samt Smaaafhandlingerne Nr. 1—15. Der fordres bestandig Gloser, Retroversion af smaa Sætninger og omfattede Exempler, og foretages overhovedet saadanne praktiske Øvelser, som Lektien giver Anledning til og som passe efter Børnernes Fatteevne.

5. Geographi. Der gives en praktisk Veiledning i Orientering, hvorved Læreren gaaer ud fra Skolestuen og dens Omgivelser. Derefter indøves Danmarksfortet paa Skolen.

Iste Klasse.

1. Religion. Bibelhistorien behandles ligesom i 2den Klasse; men den gennemgaaede Fortælling foresættes kun i Bogen til Jundenadslæsning.
2. Dansk. Læse-, Stave-, Tale-, Opmærksomheds-, Hufommelses-, Anfsuelses- og Forstandsøvelser. Frohunds Læseapparat Nr. 2, a.
3. Regning. Talbegreb, tælle, doublere, halvvere osv., de 4 Species i ubenævnte Tal, meest Hovedregning.
4. Haandfærdigheder. At drage rette og krumme, enkelte og sammensatte Linier, at skrive Tal og Bogstaver. Taktskrivning.
5. Geographi. Danmarksfortet indøves ligesom med 2den Klasse, dog med noget mere indskrænkede Forordninger.

Anmærk. Af de Børn, som optages i denne Klasse fordræs, at de kunne læse taaleligt indenad. Den hele Underviisning i Klassen er ikke saameget beregnet paa at meddele positive Kundskaber som paa at vække Opmærksomhed og Lærelyst, øve Taleevnen, stærke Sandserne og bibringe Eleverne Anfsuelser i flere Retninger, hvorpaa den følgende Underviisning kan baseres.

I de fremtidige Beretninger om Skolen vil kun blive meddeelt Underviisningsprogrammet for det allerede begyndte Skoleaar, da vi med Hensyn til de Børn, der forberedes til Optagelse i Skolen, ansee det for ulige vigtigere for Forældre og Lærere at vide hvad der skal læses end hvad

der er læst*). Vi ville idetmindste forsøge paa, om vi ad denne Vej kunne bidrage til at fjerne den Uklarhed og modarbejde de Misgreb, der ere saa fremherskende ved den til Skolen forberedende Underviisning, saavel hos Privatlærere som i de saakaldte Elementarskoler.

Dg skjønt vor Erfaring i denne Henseende neppe har lært os Andet end hvad andre Skolebestyrere have haft Leilighed til at iagttage, saa ville vi dog, da Sagen engang er kommen paa Tale, fremhæve hvad der især har været os paaafaldende: 1) Man forbereder Børnene uden at tage ringeste Hensyn til den Skoles Fordringer, for hvilken de ere bestemte; **) 2) enkelte Fag forsømmes til Skade for Egnernes harmoniske Udvikling; 3) det taales at Børnene læse slæbende, stammende, syngende og med provincial Betonning, og der gøres overhovedet lidet eller intet, for at bringe dem til en korrekt, smuk og færdig Dylæsning; 4) Læse og Anstuellesøvelserne forsømmes, og Børnene faae Lektier i Bibelhistorie og Historie førend de have faaet Dvælse i at gjengive mundtlige Fortællinger; 5) der foresættes Lektier i Balles Lærebog istedetfor først at gjøre Eleverne ret fortrolige med Bibelhistorien: 6) Geographi læres efter Bog uden foregaaende Indpræntning af Kortet; 7) Skriveøvelserne drives som en tankeløs Gftermalen, uden Orden og Methode; 8) Hovedregningen forsømmes aldeles, istedetfor at deri bør

*) Anmærk. Af Fag, som øves her i Skolen, findes i Programmet for 1852—1853 ikke omtalt Tegning og Sang, fordi de fleste udenbys Elever savne Veiledning deri, Gymnastik, hvis Fordringer for hver Alder kan erfares af Normalreglementet og Skrivning, hvori enhver Lærer bør kunne skaffe sine Elever den til deres Alder svarende Færdighed.

**) Anmærk. 2. Herom overbevises vi desværre kun altfor hyppig ved den Maade, hvorpaa Fransk, et af Skolens vigtigste Hovedfag behandles. Det er meget sjelden at nogen Elev deri er forberedt efter den Anviisning, som er meddeelt i de Elementarbøger, der bruges her i Skolen.

opnaaes Færdighed i hver Regningsart, førend den øves paa Tavlen; 9) i fremmede Sprog læses og oversættes store Børsa uden foregaaende forberedende Øvelser, og med Forbigaaelse af hvad der skulde foretages til methodisk at forberede Grammatiken; 10) læres der endelig noget Grammatik, saa skeer det endnu efter den gamle Slendrian, som om Sproget skulde læres af Grammatiken o. s. v.

U n d e r v i i s n i n g e n .

Tabel, som viser hvorledes Underviisningegjenstandene ere fordeelte, og hvormange Timer der er anvist til hvert enkelt Fag.

Klasser.	7de Kl.	6 Kl. A.	6 Kl. B.	5 Kl. A.	5 Kl. B.	4de Kl.	3die Kl.	2den og 1ste Kl.	Sum.
Religion.	—	3	3	3	3	3	3	2	20
Dansf.	—	4	5	5	5	5	7	10	41
Mathematif.	4	4	4	3	3	—	—	—	18
Regning.	—	2	2	2	3	4	5	6	24
Lydff.	1	4	4	4	4	4	4	4	29
Fransf.	—	4	4	4	4	4	3	—	23
Engelsf.	—	3	2	2	—	—	—	—	7
Historie.	1	3	3	2	2	2	2	—	15
Geographi.	—	2	2	2	2	2	2	2	14
Naturkundskab.	—	2	2	2	2	2	—	—	10
Kalligraphi.	—	2	2	3	3	4	4	6	24
Tegning.	2	2	2	2	2	2	2	—	14
Sang.	—	1	(1)	1	(1)	1	(1)	—	6
Gymnastik.	—	1	1	1	1	1	2	(2)	9
	8	37	37	36	35	34	35	32	

I forrige Skoleaar havde 6te Kl. **A.** i adskillige Fag absolveret nogle Afsnit af de for 7de Kl. bestemte Penja; de i Tabellen for denne Klasse særskilt anførte Timer skulle anvendes til en Fortsættelse heraf, som Forberedelse til Gjenoprettelsen af en selvstændig 7de Klasse.

1ste og 2den Klasse undervises indtil videre samlede, som en høiere og en lavere Afdeling af 1ste Forberedelsesklasse.

I Sang og Gymnastik betyde de indflamrede Timer, at vedkommende Klasse undervises samlet med den nærmeste høiere Klasse.

Underviisningsgjenstandenes Fordeling.

Underviisningen besorges af Skolens 3 Forstandere, 5 faste Lærere og 5 Timelærere.

Jensen,	Mathematik i 7de, 6A, 6B, 5A.	
	Fysik i 6A	16 Timer.
Larsen,	Fransk i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl.	
	Engelsk i 6A, 6B, 5A.	30 —
Sørensen,	Dansk i 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Geographi i 4de Kl.	21 —
Hr. Cand. theol. Boeck,	Religion i 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Historie og Geographi i 5A, 5B.	
	Tydsf i 4de og 3die Kl.	28 —
— Cand. theol. Niis-Hanssen,	Tydsf i 7de, 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Historie i 7de, 6A, 6B.	
	Geographi i 6A, 6B.	28 —

Hr. Seminarist Jerichau, Danst i 3die, 2den, 1ste Kl. Religion i 3die, 2den, 1ste Kl. Regning i 2den, 1ste Kl. Historie i 4de, 3die Kl. Geographi i 3die, 2den, 1ste Kl.	36	Timer.
— Seminarist Schmidt, Naturhistorie i 6B, 5A, 5B, 4de Kl, Kalligraphi i 5A, 5B, 4de og 3die Kl. Tegning i 5A, 5B, 4de, 3die Kl. Gymnastik med alle Klasser.	37	—
— Seminarist Hørlück, Geometri i 5B. Arithmetik i 5A, 5B. Regning i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl. Tydst og Kalligraphi i 2den og 1ste Kl. Repetition i Religion med de Ele- ver af Mellemklasserne, som be- høve det	36	—
— Seminarist E. Hansen, Religion og Danst i 4de Kl.	8	—
— Fuldmægtig Jastrau, Kalligraphi i 6A og 6B.	4	—
— Lieutenant, Obind. Moe, Tegning i 6A og 6B.	4	—
— Afsesfor Jøversom, Sang i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl.	3	—
— Lieutenant v. Schroll, Militærtegning i 7de Kl.	2	—

Inspectionen ved Skolen besørges af Læreren, som heri, for de yngste Klassers Vedkommende, assisteres af Herr Lærer Jerichau.

Om Skolens Personalialia.

Henimod Slutningen af Aaret 1848 befordredes Hr. **Cand. theol.** Svendsen til Katechet i Ringkjøbing, hvor ved Skolen mistede en ligesaa dygtig som nidkær og human Lærer, der under sin treaarige Virksomhed her havde forstaaet at erhverve sig Elevernes Kjærlighed og ved sin Vortgang ledsagedes af Medlæreres og Bestyrelsens ubetingede Agtelse og Venkab. — I hans Sted antoges Hr. **Cand. theol.** Niis-Hanssen til Lærer ved Skolen.

Da Skolens Medbestyrer Hanssen, Lærer ved Labus Stiftelse, i Efter sommeren 1849 anfaldtes af en Legems svaghed, som hindrede ham i at besøge sine Partes ved Realskolen, bleve hans Timer og øvrige Funktioner først interimistisk besøgede; men, da det efterhaanden viste sig, at der kun var lidet Haab om hans Helbredelse, yttrede han Ønske om at fratræde sin Stilling ved Skolen, imod at hans yngste Søn, der i sin Tid havde gjennemgaaet hele Realskolen og derefter var dannet til Lærer paa Jellinge Seminarium, overtog nogle af hans Timer. Vor fra traadte Collega havde i Aaret 1822 i Forening med Jensen oprettet den ældre Realskole, og i denne lange Aarrække offret Skolen, saavel i dens ældre som nyere Stikkelse, sin usvækkede Interessesje og kraftige Medvirkning.

Hr. Seminarist Stæhr, som i noget over et Aar havde fungeret ved den i Slutningen af 1847 oprettede Middelskole, ønskede i Slutningen af 1849 at ombytte sin Plads med en fordeelagtigere Stilling som Privatlærer, og blev derfor ved Skolen afløst af Hr. Seminarist Hørlück.

Nogle mindre Forandringer, som især fremfaldtes ved Krigsaarene, vare ikke af den Betydning, at de egne sig til videre Dmtale.

Skolepenge, Gratistpladse m. m.

For 1 Elev i 1ste Klasse betales	18 Rbdlr. aarlig.
2den	24 —
3die, 4de, 5te A og B	30 —
6te A og B . . .	36 —

Betalingen i 7de Klasse retter sig noget efter Elevernes Antal, men kan i Gjennemsnit anslaaes til 5 Rbdlr. maanedlig. — I de Klasfer, hvor Betalingen er over 2 Rbdlr maanedlig, eftergives for den 2den og 3die Een $\frac{1}{2}$ Deel af Skolepengene, for den 4de betales kun 1 Rbdlr maanedlig, og den 5te har fri Underviisning.

Skolepengene erlægges, efter Bedkommendes Dnsfte, maanedsz, kvartalsz eller terminviis; udeblive de 1 Maaned over den fastsatte Tid, kan Skolegangen suspenderes, indtil Betalingen er erlagt.

8 Elevr have for Tiden fri Underviisning, 21 have en Moderation af 6 og 1 af 12 Rbdlr aarlig.

